A°. 1843. N°. 202.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

DONDERDAG 12 OCTOBER.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot [illegible] regels *f* 1,00, en voor elken regel daarboven [illegible] centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Eenige redeneringen bij de beraadslagingen over de begrootings-wetten.

Aan wonderlijke redenen van allerlei aard heeft het bij deze beraadslagingen niet ontbreken. De heer VAN HALL had zoo fraai het tooneel geopend, dat velen van zijne *vrienden* (zoo als de heer VAN DAM VAN ISSELT zich en andere aan hem gelijk noemde), niet minder dan hij wilden doen en met hem wedijverden in hetgeen vreemd, schoon juist niet zeer navolgenswaardig, schijnt.

Weinige maanden geleden zagen wij de Kamer de uitvaart van den minister ROCHUSSEN vieren, en het was de heer VAN NES, die toen hen, welke den minister de laatste eer bewezen, bedankte en naar huis zond. Thans trad de heer VAN NES op, om weder bij eene uitvaart het woord te voeren; en wel bij zijne eigene, als lid der Kamer. De hartelijkheid, welke dat lid (iets wat vergefelijk schijnt) voor zich zelven had, heeft hem eene lange schets van zijne parlementaire loopbaan doen geven, waarvan ieder de gepastheid bij eene beraadslaging over de begrooting van zelf inziet. De slotsom dier biographie was, dat hij met al zijn streven niets uitgerigt had. In vroegeren tijd had de heer VAN NES een zaad gestrooid, dat goede vruchten zou hebben kunnen opleveren, indien niet de zaaijer in lateren tijd medegewerkt had om het goede door hem gestrooide zaad te verstikken. Voor den heer VAN NES ware het beter geweest in 1840 niet op nieuw in de Kamer te treden; hij zou thans niet met zeker gevoel van smart over zijn parlementair leven gesproken hebben: zijne meermalen betoonde cordaatheid zou bij ieder in eere gebleven zijn.

Een ander lid van Zuid-Holland, waarvan ons de laatste verkiezingen gelukkig bevrijd hebben, gaf aan zijn verkropt gemoed op eene andere wijze lucht; jhr. VAN HOORN VAN BURGH hield, mede zeer gepast bij gelegenheid der begrootings-wetten, eene lange philippica tegen de bedorvenheid der tegenwoordige tijden, in welke men het waagde, o gruwel, zelfs de pronkstukken van bekwaamheid, aan welke dat geachte lid zoo vele moeite besteed had, te beoordeelen. Met zulk eene goddelooze heiligschennis, die niet meer blindelings alles voor goede munt geliefde aan te nemen, wat men haar wel in de handen wilde stoppen, maar echtheid en gehalte durfde toetsen, was eene begrooting van zeventig millioen 's jaars nog te gering: al de overdrevene bezuinigingen, tot welke het bestuur zoo eensklaps en ongevraagd overgegaan was, waren [illegible] dier losbandigheid: men behoorde deze [illegible] te zorgen, dat alles weder in slaafsche [illegible] voor alle daden des bestuurs, hoe verkeerd zij [illegible] mogten en voor alle redenen der vertegenwoordiging, hoe ongerijmd zij waren, terugkeerden. Op eene zijner waardige wijze bekroonde jhr. VAN HOORN VAN BURGH met deze overheerlijke redenering zijne parlementaire loopbaan. Ook bij rusts [illegible] is vrede!

Voor den heer [illegible] schenk ons Noord-Holland, wij wisten het, helaas! reeds lang, den heer ENSCHEDÉ. Maar, zoo het schijnt, was Utrecht naijverig op die eer, en zond een ander om daarin te deelen. Als zoodanig liet zich eerst bij de behandeling der beruchte conversie-wet en nu op nieuw bij die der begrooting de heer MENSO kennen. De staten van Utrecht waren zeker bevreesd, dat men hen voor mannen houden zoude van bepaalde staatkundige inzigten en zochten daarom naar een scherp contrast. Zij slaagden volkomen, toen zij den heer MENSO naast den heer VAN GOLTSTEIN afzonden. De heeren ENSCHEDÉ en MENSO kunnen het maar volstrekt niet begrijpen, hoe zoo vele leden eene uitgaaf van zeventig millioen jaarlijks te veel vonden. Een gulden minder en het land ware verloren. De ministers weten het immers het best. Die moet men gelooven.

De heer VAN RAPPARD maakte weder eens eenen zijner vroeger zoo geliefkoosde zijsprongen, en hield eene zoo ministeriële redevoering, alsof de geest van den heer VAN HALL in hem gevaren was. Doch neen, wij willen hem niet beleedigen door zoo iets te zeggen; het was veeleer voor den heer VAN HALL gelukkig, dat een lid der Kamer van zekere beteekenis medelijden met zijne »zwakke krachten" had en hem onder zijne bescherming nam. Met welk eene blijdschap zal de minister den president van het hof hebben hooren spreken. Van eene wanhopige zaak is zelden veel te maken, maar zekerlijk er nog iets van te maken, was den heer VAN RAPPARD beter dan den ongelukkigen interimairen minister toevertrouwd, die zoo vaak zich in zijne eigene woorden verward en *hocus pocus* alles ondereen mengt. Den president van het Geldersche hof ontbreekt het niet aan zekere vlugheid van geest, die zwakke en onbeduidende gronden in zoodanig licht weet te plaatsen, dat het klatergoud echt schijnt te zijn. Van die kunst heeft hij weder een overheerlijk gebruik gemaakt.

Uitmuntende boven alles was evenwel de heer VAN DAM VAN ISSELT. Hoewel nog niet geslaagd, zoo het schijnt, in zijne candidatuur voor de hoofdredactie van het *Nederlandsche Nieuwsblad*, welke begeerte men in zijne redevoering voor de beruchte conversie-wet zoo levendig zag doorkomen, heeft hij den moed niet opgegeven; hij weet het ook wel, dat bij onze ministers lang borgen nog geen kwijtschelden is. Hij heeft bij deze gelegenheid in welke hij *vóór* sprak, doch *tegen* stemde, eene nieuwe poging tot verwerving dier, zoo hem dunkt, benijdenswaardige betrekking gedaan.

Hij, de heer VAN DAM VAN ISSELT, heeft verklaard, dat hij moede was de ministers te bestrijden en zich vol innige vreugde geschaard had »in »*de rijen van de verdedigers der regering*." Hij heeft daarbij alleen de kleinigheid vergeten van ons mede te deelen, hoe het mogelijk is, dat hij, die vroeger het bestuur, zoo wij hopen, uit overtuiging bestreed, thans dat bestuur, hetwelk in niets vooruitgang getoond heeft, maar waaronder alles bij het oude gebleven is, behalve dat schulden en te korten aangegroeid zijn en de *malaise* algemeener geworden is; mede uit overtuiging verdedigen kan. Want om zich daaromtrent te verdedigen, en als publiek persoon is zulk eene verdediging geene gunst, maar een volstrekte pligt, is het niet genoeg te zeggen: »ik draag aan alle de hoofden »der verschillende departementen de hoogste achting »toe: aan velen hunner ben ik door banden der »*vriendschap* verbonden, en hen te behouden in »het bestuur is mijn opregte wensch; want eerlijkheid, goede trouw, zucht voor het welzijn des »lands hebben steeds hunne daden bestierd." Wij wenschen betere gronden voor de zonderlinge verandering, welke sedert eenige maanden bij den heer VAN DAM zigtbaar is, dan die persoonlijke vriendschap, welke hem, volgens zijn eigen zeggen, de ministers verwijtingen doet doen, wanneer zij hem niet snel genoeg tegen de stellige adviesen van alle daarin betrokkene autoriteiten de door hem gevraagde gunsten verleenen. Wij wenschten de bewijzen daarvan te vinden niet enkel in diensten, den heer VAN DAM of zijnen bloedverwanten bewezen, of in zijne overtuiging omtrent het goede van hun persoonlijk karakter; maar wij wenschen gelijke overtuiging te krijgen door eene vergelijking van den beteren toestand, waarin hunne ijverige pogingen ons boven vroeger gebragt hebben; van den vooruitgang, welken wij hebben mogen ondervinden, van de zekerheid, welke hunne bekwaamheid en hunne vaste beginsels ons voor eene gelukkige toekomst aanbieden. Dit had de heer VAN DAM VAN ISSELT liever moeten aanwijzen, dan zich op zijne *vriendschap* met de ministers, welke wel eens zijn oog verblinden kon, te beroepen. Doch juist dit, het eenige waar de natie belang bij had, heeft de heer VAN DAM daarvan het bewijs niet kunnen, of niet willen geven?

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Van den Beneden-Donau, [illegible] *oct*. Men heeft hier over Konstantinopel de tijding van den opstand in Athene ontvangen. Onder de Grieksche bevolking van het Turksche rijk is deze tijding overal met de levendigste geestdrift ontvangen. De Grieken gelooven, dat deze gebeurtenis het sein voor hunne emancipatie, de de aanvang van een nieuw tijdperk zijn zal. De gisting, welke onder de Grieksche raja's heerscht, heeft hierdoor nieuw voedsel ontvangen, en nieuwe pogingen tot opstand zullen het er gevolg van zijn. De Porte schijnt het gewigt der gebeurtenissen in Griekenland geenszins te miskennen, want terstond na de ontvangst der tijding werd eene vergadering van den divan gehouden, waarin besloten werd het grootste gedeelte der bij Scutari en Adrianopel verzamelde troepen voorloopig bijeen te houden, om dezelve, in geval van nood, terstond bij de hand te hebben. Ook met de gezanten der groote mogendheden hebben de ministers der Porte conferenciën gehouden.

DALMATIE.

Uit Ragusa wordt gemeld, dat eene aardbeving, waardoor ook in 1667 het oude Ragusa bijna geheel woest werd, wederom deze stad den 14den der vorige maand, tegen 5 uur des avonds, met al hare verschrikkingen bezocht heeft; van dit uur tot den volgenden dag des namiddags ten twee ure werden negen meer en minder hevige schokken gevoeld. Bij den eersten schok stroomden de inwoners verschrikt uit hunne huizen, en toen eene tweede hevigere volgde, vlugte alles bij scharen de stad uit om het leven te redden. In

vreesselijken angst bragt de geheele menschenmassa, op het veld gelegerd, den nacht door. Toen des morgens de schokken minder hevig werden, keerden de moedigsten weldra naar de stad terug, waar gelukkiglijk, buiten beschadiging aan de meeste huizen en gebouwen, geen ongeval te betreuren is.

DUITSCHLAND.

Neurenberg, 4 oct. Dezer dagen heeft bij de landweer te Fürth een voorval plaats gehad, hetwelk nu van mond gaat, en algemeen den lachlust opwekt, hoewel het ernstige gevolgen had kunnen hebben. De landweer zou een spiegelgevecht houden en er was bepaald, dat eene afdeeling, na den overtogt over de houten brug bij Damlach, deze vernielen zou, om den nazettenden vijand op te houden. Om dit nu regt aanschouwelijk te maken, werd op de brug kruid gestrooid en stroo daarover gedekt. De kanonnier, die het kruid moest aansteken, schijnt wat laagzaam van aard te zijn geweest, althans het ontbrandde eerst toen de vervolgende vijand reeds op de brug was. Het snel vlammende stroovuur ontstak de patronen bij vele landweermannen in de patroontasch er verbrandde eenige uniformen, zoodat verscheidene hunner vrij ernstige brandwonden kregen en ijlings in het water sprongen. De algemeene verwarring was echter voor den toeschouwer niet onvermakelijk, en, zoo als het altijd te Neurenberg bij buitengewone gelegenheden geschiedt, dit voorval wordt gebezigd om op tabaksdoozen en sigarenkokers veraanschouwelijkt te worden.

(*Augsb. Abendz.*)

PRUISSEN.

Posen, 5 oct. Men leest in ons dagblad heden de volgende bekendmaking:

»Den 19den der vorige maand, is op den hoek der Wallischei en der kleine straat een zwaar schot gevallen, op het oogenblik, dat een wagen, behoorende tot het gevolg des keizers van Rusland, daar voorbijreed.

»Om deze gebeurtenis op te helderen, zijn vele personen, welke zich op dat oogenblik op straat bevonden, ondervraagd, zonder dat hunne verklaringen tot een uitslag hebben geleid. Verschillende verklaringen stemmen daarin overeen, dat, bij het afgaan van het schot, drie zeer goed gekleede mannen gestaan hebben bij de pomp, welke zich op gemelden hoek bevindt, en dat zij terstond daarop achter de huizen geweken zijn. Daar deze drie personen welligt het best uitsluitsel omtrent de omstandigheden kunnen geven, welke dit schot veroorzaakten, zoo heeft de overheid, edoch tot dusver te vergeefs, getracht deze personen uit te vinden. Ik vooronderstel, dat er ieder bewoner dezer stad veel aan gelegen is, dit voorval op te helderen, hetwelk aanleiding tot allerlei gissingen geeft, en daarom kies ik dezen weg der openbaarheid om gemelde drie personen en ieder, die eenig licht in deze zaak kan aanbrengen, uit te noodigen, vrijwillig hun getuigenis af te leggen bij den ondergeteekenden politie-directeur, *Duncker*."

(*Allg. Preuss. Zeit.*)

Van den Rijn, 5 oct. In het *Frankforter Journal* leest men van tijd tot tijd pogingen, om de klagten van Duitschland tegen Holland wegens inbreuk op de vrijheid der Rijn-scheepvaart, als onregtvaardig en ongegrond voor te stellen; pogingen, welke ons, tegenover eene lang-jarige ondervinding, aan het spreekwoord van het wasschen van den moor herinneren. Wanneer Holland, gedwongen door de Belgische mededinging en door het ontwaken van de openbare meening in Duitschland, in den laatsten tijd eene meer toegevende staatkunde aannam, zoo mag men niet vergeten, dat het daardoor slechts gedeeltelijk voldoet aan de bepalingen van verdragen, welke jaren-lang onvervuld zijn gebleven; ook zijn daarmede onze bezwaren nog geenszins alle zoo opgeheven, als men in gemeld blad wil doen voorkomen. Zijn niet nog onlangs, bij gelegenheid der graan-toevoeren uit de Oostzee, de oude klagten wegens verhindering der zee-scheepvaart weder boven gekomen? Worden nog niet altijd, onder allerlei titels, de schepen aan onregtmatige tollen en formaliteiten onderworpen? Zijn de jaag-paden daargesteld? Openbaart zich niet overal het oude streven, om Duitschland en vooral Rijnland aan Nederland cijnspligtig te houden? — Men zegt, dat Holland bij de Rijn-scheepvaart-commissie voorstellen gedaan heeft tot verligting van het verkeer op den Rijn, waaronder ook het voorstel, dat de stoomboot-maatschappijen voortaan slechts de concessie van eene regering noodig hebben, om den geheelen Rijn te mogen bevaren. Door de verdragen van Weenen en Parijs werd de Rijn onvoorwaardelijk voor vrij verklaard, en dus zou eene concessie in het geheel niet noodig zijn. Eerst door de gekunstelde uitlegging der Maintzer conventie onderwierp men het transport van personen aan deze beperking. Men heeft het echter in Duitschland nog niet vergeten, dat Holland, zonder een schijn van regt, tegen alle verdragen aan, deze beperking ook op het vervoer van koopwaren heeft toegepast. Wat baten ons nieuwe verdragen, wanneer men de oude niet nakomt, en slechts daarop bedacht is, dezelve ten nadeele van het vrije verkeer te ontduiken en buiten werking te stellen. *Exempla sunt odiosa.*

(*Köln. Zeit.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 8 oct. De Madridsche brieven behelzen weinig belangrijks; de aandacht was er hoofdzakelijk gevestigd op de verkiezingen, die in onderscheidene provinciën gunstig voor de parlementaire partij blijven uitvallen. Het gouvernement had tijdingen uit Saragossa ontvangen, die hetzelve op de aanstaande onderwerping dier stad mogten doen hopen; de centrale junta zou bereids eene daad van concessie hebben verrigt, met bij den generaal *Canedo* aanzoek te doen tot het openen van onderhandelingen. De generaal had aan dit verzoek toegegeven en twee leden der junta waren met den generaal in conferentie getreden, voor het oogenblik wel is waar nog zonder gevolg, maar de junta heeft eene tweede conferentie doen verzoeken, en alles doet hopen dat deze tot het voorgestelde doel van schikking zal leiden.

— Het Engelsche blad *the Sun* beweert nog altijd, dat de eerste daad der Spaansche cortes hierin bestaan zal, van de koningin mondig te verklaren en haar den hertog van *Aumale* tot echtgenoot aan te bevelen. »Het is niet mogelijk, zegt dat blad, dat *Lodewijk Filips* bewilligd heeft, drie jaren lang de gastvrijheid aan koningin *Christina* te verleenen, met gevaar van aan Engeland te mishagen; en dit alles, de koningin van Spanje hare hand te zien schenken aan den zoon van don *Carlos* of welken don ook anders. *Lodewijk Filips* zal het sluiten van dit huwelijk verkrijgen even zoo goed, als hij de Parijsche vestingwerken voltooijen zal."

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 9 oct. Volgens geruchten zou er bij de regering thans ernstig sprake zijn van eene nieuwe conversie der 5 pCts., welke men ditmaal zonder vermeerdering der schuld en dus eenvoudiglijk in 4½ pCts. zoude willen verwisselen. Ten einde zoodanige conversie tot stand te brengen, zoude daarmede wederom in verband staan de capitalisatie van het Belgische schuld-aandeel, tot welke operatie, naar men zegt, reeds betrekkingen met het huis *Rothschild* zouden aangeknoopt zijn. Aan den definitiven minister van financiën zal, naar men verzekert, tot voorwaarde gesteld worden zich met deze eens gemaakte bepalingen te vereenigen. Vrij algemeen loopt ook het gerucht, dat de portefeuille van financiën definitivelijk aan den heer *Holtius* is of zal worden aangeboden.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, *aangenomen* de onderscheidene, door de Tweede Kamer aan haar toegezondene ontwerpen van wet tot vaststelling der begrooting van staats-uitgaven der middelen voor 1844 en 1845.

— Men verneemt, dat de E. G. A. heer mr. *H. van der Burgh*, president van het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland, als zoodanig, zijn eervol ontslag verzocht heeft.

's Gravenhage, 10 oct. Heden is, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal, de tegenwoordige gewone zitting van de Kamers, door Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, op last des konings, met de volgende aanspraak gesloten:

»EDELE MOGENDE HEEREN!

»Gedurende de tegenwoordige zoo werkzame zitting, heeft de regering zich bevlijtigd, verschillende belangrijke wets-ontwerpen ter overweging, aan te bieden.

»Onder degenen, waaromtrent tusschen UEd. Mog. en de regering een overeenstemmend oordeel bestond, verdiende dat, betreffende de goedkeuring van het met België gesloten verdrag, eene eerste plaats. Daardoor toch zijn eindeloos toegeschenen moeijelijkheden opgeruimd, en werd de gelegenheid geopend om zich, op eene meer afdoende wijze, onledig te houden met de regeling van de in de laatste jaren merkelijk verachterde financiën.

»U Ed. Mog. vereenigden zich al verder met onderscheidene wets-ontwerpen van justiciëlen, financiëlen en administrativen aard, en dachten met de regering eenstemmig, zoowel nopens de noodzakelijkheid, het verleenen van onderstand aan de maatschappij van weldadigheid, als nopens de wenschelijkheid, om de gemeenschap van Limburg met de overige deelen des rijks door een' straatweg te bevorderen.

»De regering, Edel Mogende Heeren! zag zich daarentegen te leur gesteld in de hoop van de Regterlijke Organisatie zoodanig te verbeteren als veelzijdig wenschelijk werd geacht.

»Ook slaagde zij niet in hare pogingen om maatregelen in te voeren, waardoor de behoeften en middelen, zonder een nieuw bezwaar op de ingezetenen te leggen, in eene betere verhouding tot elkander worden gebragt.

»Het ontwerp van wet tot conversie der schuld, door de regering als het meest doeltreffend redmiddel beschouwd, moest in nadere overweging worden genomen; het daarop gevolgd voorstel tot het heffen eener belasting van zekere daarbij opgenoemde inkomsten, werd ingetrokken; maar de begrootings-wetten, ter voorziening in de gewone behoeften, kwamen grootendeels tot stand, — en hierdoor ziet de regering zich in staat, de aandacht meer onverdeeld op eene regeling der financiën te vestigen.

»Met inspanning heeft de regering getracht, 's lands belangen door gepaste middelen te bevorderen. Hetzelfde doel bezielde U Ed. Mog. Thans zal onzer aller streven zijn, om, onder den Goddelijken zegen, in de bestaande behoeften verder te voorzien.

»In naam des konings, verklaar ik deze gewone zitting der Staten-Generaal te zijn gesloten."

Ingezonden stukken.

Aan de redactie der Arnhemsche Courant.

De plaatsing, in uw geacht dagblad, van het door mij aan UEd. toegezonden opstel, ter aanprijzing van een hoofdgeld, als eenige belasting, heeft mij veel genoegen gedaan; te meer ook, daar de daarbij door UEd. gemaakte aanmerkingen mij doen vooronderstellen, dat UEd. het denkbeeld niet afkeurt, ofschoon in de toepassing daarvan zwarigheden ziende. Ik wenschte wel, dat het mij gelukken mogt, die zwarigheden op te lossen, en ik zoude niets liever zien, dan dat UEd. dit plan, of een ander, dat beter is, onder uwe bescherming nam, aanprees en verdedigde; want zeker is het eene schoonere taak, om *teregt te wijzen* dan om *af te keuren*: en die het laatste doen kan, zoo als in UEd. blad geschiedt, zal het eerste ook wel kunnen. Ook wordt het waarlijk tijd, dat men handen ineenslaat, om onze regering en onze *zoogenaamde* volksvertegenwoordigers te nopen, eenen anderen weg in te slaan, dan dien men zoo halstarrig wil blijven volgen; en door wien zal beter de standaard kunnen worden opgestoken, die ons naar eenen beteren weg voert, dan door een dagblad, dat thans ons geheele land door gelezen wordt, en op prijs gesteld. Een geheel nieuw stelsel moet dus worden voorgesteld, en op de spoedige invoering daarvan met nadruk worden aangedrongen; en eindigen wij, met aanmerkingen te maken op het bestaande, dat niet deugt. Afkeuren toch — de ondervinding leert het ons — helpt niets en voert ons op geenen beteren weg, en zeker is het, dat onze bewindslieden geen plan hebben den tot nu toe gevolgden te verlaten, ondanks al het geschreeuw van bezuiniging en vereenvoudiging, dat eigenlijk niet veel beduidt; want de Staten-Generaal zullen zich als altoos wel tevreden stellen met beloften voor de toekomst, en met wat vertooning voor de ligtgeloovigen en goedvertrouwenden, terwijl het in waarheid ook wel mogelijk is, dat met het thans gevolgde stelsel geene bezuinigingen te maken zijn. Ook is het niet onwaarschijnlijk, dat de boel zoo geheel in de war is, en de uitgaven van het eene departement zoo vermengd met die van het andere zijn, dat het niemand meer mogelijk is, om te berekenen, wat de eene of andere belasting netto opbrengt of tekort schiet; en dus niemand ook kan aanwijzen, *waar* te bezuinigen is. De leus der Belgen was: »geen herstel van grieven, geen geld," en het volharden onzer regering is ons duur te staan gekomen. Onze leus behoort te zijn: »neemt een ander stelsel van belasting, van administratie aan; r... uitgaven en ontvangsten; verlaat den thans gevolgden weg, die ten verderve, tot een staatsbankroet, ... en wij geven gaarne geld." God geve, dat onze rege... wij ring niet, als vroeger, te lang volharde! He...

eenmaal een ander stelsel, volgen wij den goeden weg, — dan, en dan eerst, kunnen wij gaan bezuinigen; en al betalen wij vooreerst te veel, — wat nood, als men de zekerheid heeft, dat wij eenen weg bewandelen, die tot vermindering van lasten leiden moet. Hoe meer ik over het plan nadenk, om alle belastingen door een hoofdgeld te vervangen, hoe [illegible]er en doelmatiger het mij voorkomt, en [illegible]k tevens: en is het mij aangenaam te bemerken, dat meerdere stemmen, zich in dien geest doen hooren. Ik zoude echter nooit een hoofdgeld aanprijzen, als het niet ware ter vervanging van andere belastingen; want wil men daarmede alleen in het bestaande te-kort voorzien, dan blijft men met [illegible] bij *het oude*, en de meerdere ambtenaren, welke men voor het innen dier belasting dan weder noodig heeft, veroorzaken al weder nieuwe belemmeringen. Een hoofdgeld, met klassificatie naar de wijze, waarop men leeft, is niet zoo geheel en al eene omverwerping van de thans gevolgde wijze van belasten, als men oppervlakkig zoude kunnen denken: want de wijze, waarop men leeft, is geregeld naar de uitgaven, die men kan of wil doen, en zouden wij dus eene dergelijke [illegible]ng ook kunnen noemen eene belasting op de uitgaven: en wat zijn alle belastingen anders? met uitzondering van het successie-regt, dat het kapitaal aangrijpt, en misschien van het patentregt, dat eigenlijk een tusschen-ding is, daar het ook geene belasting op het inkomen is, als wordende betaald soms vóór er [illegible] is, of ook, al is er verlies. Geene enkele der bestaande belastingen drukt gelijk op alle ingezetenen en is dus regtvaardig. Eene belasting op de geheele uitgaven alleen *kan* dit zijn, want zij is ieders inzet in de maatschappij, en wordt bijna altoos geregeld naar iedere inkomsten, terwijl vele der redenen, waarom andere belastingen ongelijk drukken, hier als van zelf vervallen of gemakkelijk kunnen worden weggenomen. Bij voorbeeld: men beweert, dat men, in eene handelstad wonende, meer belasting moet betalen, dan in eene binnenstad of op het platte land, omdat men zoo veel meerder gelegenheid heeft, om verdiensten te verkrijgen. Welnu, men kan de plaats, *waar men woont*, bij eene klassificatie ook zeer goed in aanmerking nemen, ofschoon ik van gevoelen ben, dat het kostbaar leven in eene groote stad (stedelijke belastingen, huishuur, bij voorbeeld) niet wordt opgewogen door de meerdere kans van verdiensten. Dan ook is de klagt (ook vroeger door mij opgenoemd) zeer algemeen, dat iemand met een talrijk huisgezin belast, minder moest betalen dan een ander, die geene kinderen heeft: welnu, dan kan men een talrijk huisgezin, in klassificatie, eene klasse lager stellen, dan waarin men behoorde, en kinderlooze echtgenooten of ongehuwden eene klasse hooger. Ik voor mij zoude het echter nooit regtvaardig vinden, om iemand nog te laten betalen voor het gemis van iets, waarnaar men misschien vuriglijk verlangt; en het zoude, dunkt mij, even billijk zijn te eischen, dat zij, die geene kinderen hadden, een gedeelte betaalden aan hetgeen de opvoeding van kinderen aan de ouders kost; daar toch *iedereen* belang heeft, dat het opkomende geslacht niet in het wilde opgroeit. Neen, wat mij aangaat, ik [illegible] de lasten, die op mij drukken, uithoofde [illegible], niet op den hals van anderen te schuiven; en zeker, in verre weg de meeste gevallen worden de lasten reeds vergoed door het ouderlijk genoegen, dat wel niemand met zijnen buurman, zonder kinderen, zoude willen deelen.

Wat betreft de klassificatie zelve, ik geloof gaarne, dat men in het begin met vele moeijelijkheden zoude te worstelen hebben, maar met welke nieuwe belasting zoude dit anders zijn: en als men bedenkt welk een aantal ambtenaren men vooreerst daartoe zoude kunnen gebruiken, alsmede hoeveel dingen tot rigtsnoer [illegible] kunnen strekken; als daar zijn de huur, die men verwoont, de stad waar men woont, de wijze waarop het huis is ingerigt en gemeubeld, het aantal [illegible] houden of niet houden van rijtuig, van [illegible], enz. alle welke zaken voor niemand verborgen zijn. Voeg hier nu bij, dat in den gewonen loop van zaken, de verteringen, welke men maakt, bij de meeste menschen jaar in, jaar uit, meestal gelijk zijn; want slechts buitengewone omstandigheden rukken iemand uit zijn stand, of doen hem rijzen; en zulke omstandigheden zijn toch ook al dadelijk bekend: terwijl verder de meeste menschen geen geheim maken van wat zij verteren en naar hunne eigene vertering ook die van hunne bekenden tamelijk wel kunnen beoordeelen, en dus beter dan bij andere belastingen kunnen weten, of zij te hoog zijn aangeslagen, waarover men dan altoos, even als nu, zal kunnen klagen en herstel verzoeken. Ik herhaal dus, dat een hoofdgeld bij klassificatie, naar de wijze, waarop men leeft, of eene belasting op de uitgaven, is de meest gelijk drukkende en de billijkste belasting, die tevens in grondslag, en dus in de toepassing, het eenvoudigst en minst aan veranderingen onderhevig is. Niet zoo zoude eene belasting op het inkomen zijn, die thans ook door velen wordt aangeraden, niet alleen in dagbladen, maar zelfs door leden van de Staten-Generaal. Eene dusdanige belasting *kan nooit* gelijk drukken, en heeft geenen vasten grondslag, daar zij aan de grootste en gedurigste veranderingen onderhevig zal zijn. Volkomen ben ik het met UEd. eens, dat eene belasting op de inkomsten vele valsche verklaringen zoude veroorzaken: niet echter, wanneer UEd. van gevoelen is, dat die belasting aan te prijzen zoude zijn, als alle menschen eerlijk waren. Ik neem eens aan, dat dit het geval ware, dan nog stuiten wij overal op zwarigheden, waarvan ik er nog eenige wil opnoemen. De onmogelijkheid om vooruit te kunnen opgeven, wat onze winsten of inkomsten zullen zijn; nemen wij na tot rigtsnoer een afgeloopen jaar, zoo zal dit toch jaarlijks veranderen, en zullen wij altoos worden aangeslagen, naar hetgeen *geweest* is. Wij zullen dan het eene jaar eene zeer hooge belasting, het andere zeer lage, of wel niets betalen; en zoude de billijkheid wel medebrengen, dat, als men van ƒ 10,000 winst of inkomen, bij voorbeeld, 10 pCt. moest betalen als belasting, men 10 pCt. als tegemoetkoming ontving, wanneer men eens ƒ 10,000 verloren had? De heer ROCHUSSEN, zegt UEd., haalde een voorbeeld aan van iemand, die rijk was, en geld verloren had, dus niets in eene belasting op de inkomsten zoude betalen. De aangifte van de Gebroeders BARING in Londen is bekend, en had dus nog beter als voorbeeld kunnen strekken, want zij is eene daadzaak. Die heeren, echter, benadeelden hun crediet door die aangifte niet; maar hoe met ongelukkigen, die tegen den stroom opworstelen, en zich door crediet staande moeten houden, zoo als thans zoo velen? Het zoude wel niet moeijelijk vallen, een groot aantal menschen aan te wijzen, die zich in dezelfde omstandigheden, als de Gebroeders BARING bevinden, wat de inkomsten aangaat: en kan ik, en velen met mij, menigen stad- en landgenoot opnoemen, die, rijk geweest en alle jaren geld verliezende, pompende naar den grond gaat. Moet zoo iemand nu in het geheel geene belasting betalen, of is het billijk, dat dezulken ook dragen in eene belasting op de *inkomsten*? Ook voor hen, die meer winnen door handel of bedrijf, of meer renten trekken van hunne bezittingen (dat op hetzelfde neerkomt) dan wat zij noodig hebben, zoude eene dergelijke belasting onregtvaardig zijn. Wat regt toch heeft de staat op geld, dat door den eigenaar zelven niet wordt gebruikt? En mag men daarvan 5 of 10 pCt. eischen, waarom dan ook niet de helft, of het geheel? Eene belasting op de inkomsten zoude nimmer algemeen worden goedgekeurd, of ooit populair *kunnen worden*: want niemand zegt gaarne, wat zijn inkomen is, hetwelk meestal een geheim is, zelfs tusschen vrienden en bloedverwanten. De grondslag van de belasting alleen zijnde, de eigene eerlijke, maar gedurig veranderende aangiften, zoude wel nooit iemand, door voorbeelden van anderen, kunnen weten, dat hij te veel of te weinig betaalde; niemand zoude ook het door hem betaalde bedrag durven noemen, want dan was zijn inkomen bekend, en zoude dus de geheele belasting eene geheimzinnige zaak zijn, terwijl de *raming* van de vermoedelijke opbrengst wel tot de *onmogelijkheden* zoude behoeven; want de afwisselingen en veranderingen bij enkelen zijn ook van toepassing op allen, en zoude de opbrengst al zeer kunnen verschillen door den gewonen loop van omstandigheden, als daar zijn, voor- of tegenspoed in den handel algemeen; veel of weinig vraag van buitenlands naar de producten van onzen grond; goede of slechte oogsten; rijzing of daling van producten, effecten enz. (onder alle welke omstandigheden echter de verteringen geregeld voortgaan). Eene belasting op de inkomsten zoude eenen geheelen omkeer veroorzaken; ook daarin, dat de regering die nu niemand vertrouwt, dan iedereen zoude moeten vertrouwen; en de natie, die nu niet regt wantrouwend geworden is, zoude dan eene grootere mate van vertrouwen aan de regering moeten schenken, dan ooit vroeger. Deze, en nog vele andere bedenkingen zijn te maken tegen eene belasting op de inkomsten, als algemeene belasting: wil men die belasting toevoegen aan onze andere belastingen, of, op enkele standen doen drukken, — zij is dan nog veel verkeerder, want de zwarigheden daartegen blijven dezelfden, en vermeerderen nog, door dat wij dan weder meerdere ambtenaren moeten onderhouden, en nog in meerdere verwikkelingen geraken: dus nog dieper indringen *in* eenen doolhof, waar wij niet te spoedig *uit* kunnen loopen.

Na het bovenstaande geschreven te hebben, lees ik in het *Algemeen Handelsblad*, in no. X (zoo ik hoop het laatste) der zonderlinge artikelen, over eene belasting op de inkomsten, de volgende aanmerking over de ook door mij aangehaalde aangifte van de gebroeders BARING: »hij zal wel degelijk moeten beta»len — niet over zijnen handel, waarin hij zoo on»gelukkig is geweest, maar over zijne overige kapi»talen, van welker inkomsten hij leefde." Wonderlijke en verwarde redenering, waarbij men niet begrijpt, of de schrijver eene belasting op de inkomsten of kapitalen bedoelt; doch wie zegt hem, dat de Gebroeders BARING kapitalen hebben, buiten den handel? Doch aangenomen, het is zoo — en ik geloof zulks gaarne — is het dan denkbaar, dat, indien de renten van die kapitalen meerder bedragen hadden, dan het verlies in hunnen handel, de Gebroeders BARING zouden zeggen, volstrekt geene inkomsten gehad te hebben? Of wil de schrijver van artikel X, dat alleen de winsten, niet de verliezen in aanmerking zullen genomen worden? — dit zoude eene nieuwe wijze van boekhouden zijn! De Gebroeders BARING zullen natuurlijk, zoo als iedereen moet doen, indien zijne verliezen zijne winsten te boven gaan, van hun *kapitaal* hebben afgenomen om hunne verteringen te bestrijden; en is de bedoeling van den schrijver om *inkomsten* te noemen, hetgeen zoo van het *kapitaal* wordt *afgenomen*, dan dwaalt hij zeer.

De wederlegging der regering op de aanmerking, gemaakt door de Staten-Generaal, dat de militaire academie te uitgebreid is en op eene te groote schaal ingerigt. Zie *Arnhemsche Courant* van 21 september, no. 187. 5de *afdeeling*.

De minister van oorlog begint met te zeggen in deszelfs antwoord op de aanmerkingen, gemaakt in de centrale afdeeling tegen de begrooting van 1844 en 1845, ten opzigte der militaire academie: »De her»stelling der inrigting op den vorigen voet te Delft, »zou niet aan het doel hebben beantwoord." Waarom niet? Reden worden niet opgegeven. Wij begrijpen die ook niet; men vergeve ons dus, dat wij dit gezegde, daar zoo los weg door den minister neergesmeten, niet kunnen aannemen. Te *Delft* toch, of te *Medenblik*, hetgeen misschien boven *Delft* te verkiezen was, zal men dezelfde onderwijzers kunnen plaatsen en hen hetzelfde onderwijs doen geven als te *Breda*. Waarom kan dan in *Medenblik* of te *Delft* eene inrigting, op den ouden voet daargesteld, echter gewijzigd naar verandering van tijd en vordering der wetenschap, niet aan het doel beantwoorden? — De regering gaat alzoo voort: »Ook kan men niet toege»ven, dat dezelve daar *minder duur* dan te Breda zou »hebben kunnen zijn, of voor de behoefte van het »land te uitgebreid en kostbaar zou wezen." Het is echter bekend, dat de kadets op kamers woonden en zich zelve geheel onderhielden, terwijl de militaire onderwijzers hunne betrekkingen bleven waarnemen, en voor het geven van onderwijs, boven hun tractement, een gering surplus ontvingen. Hoe kan dan bij dergelijke inrigting deze school even kostbaar geweest zijn, als de tegenwoordige inrigting te *Breda*? (De som, echter, hiervoor op het budjet uitgetrokken, komt ons onbegrijpelijk hoog voor.) Indien men dan verder nagaat, dat de inrigting in *Delft* hetzelfde nut had als de tegenwoordige in *Breda*, *Delft* en *Medenblik* te zamen, en te *Delft* alleen in vroegeren tijd alle kadets vereenigd waren, welke thans zich op deze drie inrigtingen bevinden, moet ook de vergelijking der kosten tusschen de vroegere inrigting in Delft en de tegenwoordige in Breda relatief zijn; zoo dat, al was de som hiervan een weinig hooger, dezelve echter betrekkelijk minder zou moeten beschouwd worden, of men zou de onkosten der vroegere school in Delft moeten vergelijken met de onkosten der inrigtingen te Breda, Delft en Medenblik te zamen. De minister kan verder niet toege en, dat deze inrigting te uit-

gebreid voor de behoefte van het land zoude zijn. Meer zonderlinge opvatting als die des ministers kan wel niet gegeven worden. Z. Exc. neemt dit op, alsof over de uitgebreidheid der muren van het gebouw aanmerking gemaakt werd, en niet — gelijk de bedoeling was — dat er te veel onderwijzers geplaatst zijn en te veel leerlingen worden aangenomen. Z. Exc. beantwoordt het dan ook op de volgende wijs: »Het is waar, dat de »gelegenheid bestaat, om nog meer kadets, dan er »zijn, op de militaire academie te plaatsen, doch de »beperking is voor het oogenblik noodzakelijk, om»dat er nog zoo vele overcomplete officieren zijn, en »men daarop moet letten, ten einde het getal der van »de academie komende kadets — in evenredigheid zij »met de behoefte tot aanvulling der openvallende sub»alterne officiers-plaatsen." Hoe heeft mijnheer LIST zoo iets durven zeggen? Z. Exc. heeft moeten denken, dat onze vertegenwoordigers geen gezond verstand bezitten, ten minste indien Z. Exc. niet openlijk met de Staten-Generaal heeft willen spotten en gemeend heeft met deze potsierlijke opvatting der aanmerking doel te zullen treffen, en Hun Edel. Mog. alzoo bij den neus te zullen hebben. »Het is waar, dat er gele»genheid bestaat, om nog meer kadets te plaatsen; »doch de beperking is noodzakelijk." Welk eene wonderlijke verdediging. Juist deze beperking wordt gevraagd. De minister houdt zich, het niet te begrijpen, en beantwoordt het alsof er alleen sprake ware van de uitgebreidheid van het gebouw te *Breda*. Dat Uwe Exc. dan eene beperking make op die beperking, en Uwe Exc. zal aan het verlangen voldoen, dewijl deze »voor het oogenblik noodzakelijk is" en »omdat er »nog zoo vele officieren overkompleet zijn."

Het eene gedeelte van dit antwoord is verder geheel in tegenspraak met het andere. Het eene bewijst in deze rede, dat het andere niet waar is. Is dat toch beperken, wanneer men nog elk jaar zoo vele officieren aanstelt, terwijl men nog zoo vele overkomplete officieren heeft? Is dat »daarop letten, dat het »getal der van de akademie komende kadets, — in »evenredigheid zij met de behoefte ter aanvulling," wanneer men in het geheel geene behoefte tot aanvulling heeft. Zoo, bij voorbeeld, heeft men dit jaar, bij meer dan derdehalf honderd officieren overkompleet — welk getal men kon voorzien, dat nog vermeerderd zou worden — wederom een dertigtal officieren aangesteld. Is dat »daarop letten?" En dan nog durft men alzoo te vervolgen: »Er wordt dus juist gezorgd, »dat het bezwaar, *waarvoor vrees wordt gekoesterd*, »zoo veel mogelijk worde voorkomen." Opmerkelijk is het, dat Z. Exc. hier weder den waren zin der aanmerking begrepen heeft. Namelijk, dat niet de muren van het gebouw te uitgebreid zijn, doch dat er te veel personeel is en dit personeel op eene veel te groote schaal. Wanneer men eenen zin verdraait en denzelven als zoodanig beantwoordt, dat men dan ten minste wete tot het laatst zich zelven gelijk te blijven. Hoe de minister echter dit laatste gezegde durft doen, is ons onbegrijpelijk. Men moet wezenlijk alle schaamte verloren hebben, om zoo iets te zeggen wanneer men elk jaar van het tegenovergestelde de sprekendste bewijzen geeft, en hierop dien ten gevolge aanmerkingen gemaakt worden.

Z. Exc. vervolgt aldus: »De inrigting is overigens op »eene wezenlijke behoefte gegrond,"— hier volgt NB. de rede — »wanneer men nagaat, dat ook in andere landen »tegenwoordig op dezelfde wijze voor de goede en weten»schappelijke opleiding der officieren wordt gezorgd." Ziedaar dan die goede rede, ziedaar dan die wezenlijke behoefte. Omdat men het in andere landen heeft, moeten wij het hier ook hebben. Een geest van navolging, die alle beschrijving te boven gaat en het best misschien met het woord naäperij was te bestempelen. Zonder toch op onderscheid van omstandigheden te letten, zonder het verschil van behoefte in aanmerking te nemen, zonder te beproeven of men niet op eene andere wijs dan door zulk eene kostbare inrigting in de wetenschappelijke opvoeding der kadets kon voorzien, — moeten wij hier ook eene militaire akademie hebben, omdat men er in andere landen eene heeft. Het is al te sterk.

Verder volgt er in het antwoord der regering eene beredenering, dat, wanneer het land in het vervolg in nood zal komen, de tegenwoordige kadets der akademie het land dan zullen redden. Wel is waar, nu hebben wij daar nog geen voordeel van, maar in het vervolg dan komt alles teregt, »dan is het de in»stelling der militaire akademie, welke aan het vader»land ter zijner tijd de nu daarvoor aangewend wor»dende uitgaven *rijkelijk* zal vergoeden." (Wij zullen dus nog interest daarenboven hebben.) Zijne Excellentie heeft al zeer goede verwachting van de kadets der militaire akademie. Wij hopen er het beste van. Doch, dat zij door hunne bekwaamheden zoo ver boven anderen zouden uitmunten, dat wij in hen naderhand onze hoop zouden moeten stellen »bij gebrek," (zoo als Z. Exc. zegt) »van uitgebreide strijdkrachten" is, dunkt ons, een treurige troost, en zouden wij voor ons het verkieslijker achten eenige sabels en bajonetten meer tegenover den vijand te kunnen plaatsen, al was het dan ook maar met officieren, in de armee gevormd. Dat verder de officieren, van de militaire akademie komende, zoo ver in wetenschappelijke kennis zouden uitmunten boven officieren, welke in de armee zelve hunne studiën gemaakt hebben, en eveneens na het afleggen van examen voor den rang van officier tot dien rang zijn bevorderd, kunnen wij niet gelooven; maar integendeel, te oordeelen naar hetgeen men in wetenschappelijke werken soms van hen vindt, liever oordeelen, dat zij evenveel verdienste hebben als de officieren, van de militaire akademie afkomstig. Het nut dan, dat die officieren in het vervolg aan den staat zullen doen door hunne kennis en beleid," mag voor den minister eene goede reden zijn om zich die groote onkosten der militaire akademie te getroosten, — voor ons is het dit niet. En al draagt die akademie, zoo als Z. Exc. verder zegt »de bewondering van kundige »beoordeelaars weg" en al kan »de geheele inrigting »als een sieraad voor het vaderland worden beschouwd," is ook, dit dunkt ons, hiervoor nog niet voldoende. Geen tooi past aan de smart. Wat overigens het behartigen onzer Overzeesche bezittingen aangaat, — waarom kunnen die niet behartigd worden wanneer men één instituut maakt van de beide akademiën te *Delft* en *Breda* en het instituut in *Medenblik*? Dat eeuwigdurend versnipperen, waardoor elk gedeelte meer kostbaar wordt en in waarde vermindert. — Men behoorde een voorbeeld te nemen aan onze hoogescholen, waar de voornaamste oorzaak van onzen achterlijken stand bij andere mogendheden voornamelijk te zoeken is, dat er te veel zijn, waardoor er op elke akademie te weinig onderwijzers zijn, en elke onderwijzer met te veel vakken belast is, terwijl alle mededinging ontbreekt. Men mag in de vereeniging onzer akademiën groote hinderpalen ontmoeten, — met de drie inrigtingen te *Breda*, *Delft* en *Medenblik* heeft men dit niet. De minister van oorlog moest zich spiegelen aan dergelijke omstandigheid, en voor zich er de leering en het nut uit trekken, hetwelk uit dien treurigen staat van zaken te trekken is. Maar neen, wij hebben geen *ministerie*; wij hebben *ministers*, en elk minister wil iets op zijn eigen hand. Gelukkig land, waar elk hoofd van een departement zulk eene *speelpop* moet hebben!

A.

Advertentiën.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 9 oct. 1843.

Tarwe ging heden tot vorige prijzen goed af, de o[...] bepaalde zich echter hoofdzakelijk tot de *Nieuwe* [...] heeft besteed voor *Oude Tarwe f* 8,50 à *f* 10; voor [...] *Hooglandsche f* 8.75 à *f* 9; *Nieuwe Cleefsche* en *In*[...] *sche f* 7 à *f* 8. — *Rogge* ging bij weinig aanvoer tr[...] *f* 4.90 à *f* 5.40. — *Gerst* meer te veil en minder [...] *f* 4.25 à *f* 4 40. — *Boekweit* in een doen *f* 4.75 à [...] *Haver* goed afgegaan *f* 2.25 à *f* 2.75. — *Grauwe* [...] gingen redelijk goed af van *f* 5.50 à *f* 6.30; *Groen*[...] *f* 5.75 à *f* 6.75 à 7.25.

Waterhoogte te Arnh[...]D.

Den 10 Oct. 2 El 2 Palm 8 duim; gew. 28 Du[...]

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, [...]kker.